

УДК 004:005.57]:631.16(477)

О.В. Гривківська, К.М. Боярина

ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПРИСКОРЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розглядається роль інформаційно-комунікативних технологій у процесі прискорення інвестиційної активності сільськогосподарських підприємств. Проведено аналіз теоретичних підходів щодо визначення поняття інвестиційної активності підприємств. Проведено оцінку впливу інформаційно-комунікативних технологій на інвестиційну активність підприємств. Запропоновано шляхи прискорення інвестиційної активності сільськогосподарських підприємств.

The article deals with examining the role of information and communication technologies in accelerating the investment activity of agricultural enterprises. It was evaluated the effect of information and communication technologies on enterprises' investment activity. It was also disclosed information and communication components of investment activity of agricultural enterprises in Ukraine. It was offered the idea to create information and consultation agency, which will contribute to the implementation of investment projects at agricultural enterprises. The author presented the set goals of information and advisory agency. In the article was made the analysis of theoretical approaches to the definition of investment activity and offered author's own definition of the term, from the position of information and communication security influence.

Ключові слова: інформаційні технології, інформаційно-комунікативні технології, інформаційно-консультативне агентство, інвестиційна діяльність, інвестиційна активність.

Key words: information technology, information and communication technologies, information and advisory agency, investment activity, investment activity.

Інформаційно-комунікативне забезпечення інвестиційної діяльності підприємства — це процес, в якому інформація використовується, як ресурс для виконання підприємством притаманних йому функцій, а також як засіб комунікацій між підприємством та економічним середовищем задля здійснення найбільш вигідних напрямків вкладення інвестицій.

Інформаційні технології як складова інформаційно-комунікативного забезпечення інвестиційної діяльності підприємства перебувають у постійному розвитку й удосконаленні та дають можливість підприємцям прорахувати реальні кроки розвитку підприємства, віртуально визначити найефективніші варіанти реалізації тієї чи іншої стратегії та обрати найефективнішу з них. Метою використання інформаційних технологій є виробництво інформації для аналізу її підприємцем й прийняття на його основі виваженого, економічно обґрунтованого рішення щодо здійснення інвестиційної діяльності.

Якісний аналіз інвестиційної діяльності має велике значення не тільки для майбутнього фінансового стану, ділового іміджу, рівня конкурентоспроможності підприємства, сегменту ринку, який воно займає, але і для економіки країни у цілому. За допомогою якісного аналізу керівництвом приймаються більш ефективні управлінські

рішення щодо розширення, відтворення основних засобів як виробничого, так і невиробничого характеру, а також задля укріплення матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання. Згідно з ч. 1 ст. 55 Господарського Кодексу України, суб'єктами господарювання визнаються учасники господарських відносин, які здійснюють господарську діяльність, реалізуючи господарську компетенцію (сукупність господарських прав та обов'язків), мають відокремлене майно і несуть відповідальність за своїми зобов'язаннями в межах цього майна, крім випадків, передбачених законодавством [4]. Це дозволяє їм збільшити об'єкти виробництва продукції, прибуток, поліпшити умови праці і побуту робітників. Від різних аспектів діяльності суб'єктів господарювання залежать: собівартість продукції, її асортимент, якість, новизна і привабливість, конкурентоспроможність підприємства на ринку [1].

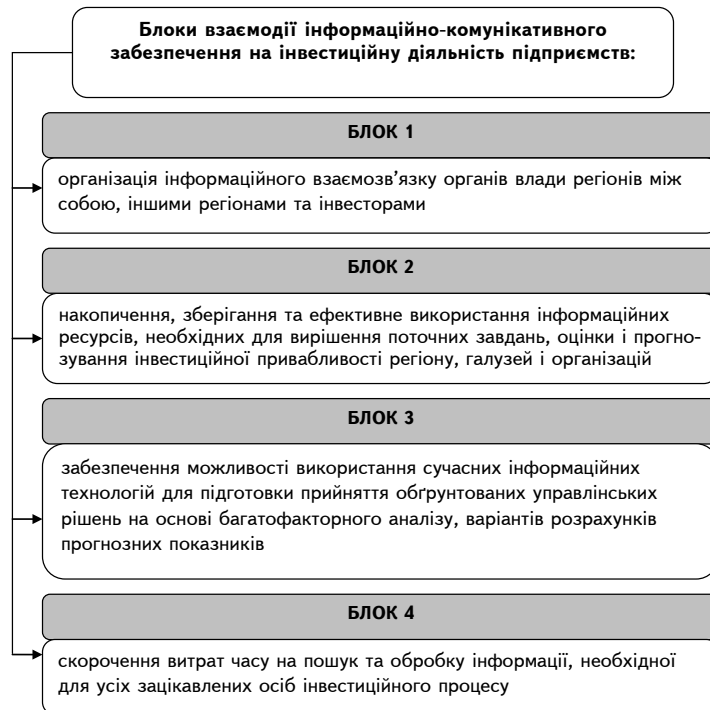
Удосконалення інформаційних технологій надає можливість з'явитись якісно новим технічним засобам, розробці нових концепцій розвитку підприємства відповідно до варіантів та комбінацій впровадження цих засобів у контексті реалізації технологічних вимог щодо виробництва продукції, методам організації даних, способам їх передачі, зберігання й обробки, формам взаємодії користувачів з технічними й іншими компонентами інформаційно-обчислювальних систем [2].

Слід відзначити, що на даний час в Україні існує проблема якісного використання значних масивів інформації, з огляду на широкі можливості доступу та безпосереднього використання новітніх інформаційних технологій, необхідних для прийняття правильних управлінських рішень щодо інвестиційного забезпечення галузі та ефективного використання наявних та обмежених ресурсів, брак яких (фінансових, зокрема) не дозволяє представити в повному обсязі інформацію про свої проекти та зацікавити інвесторів як вітчизняних, так і іноземних. Підприємства почасти працюють в умовах використання застарілої матеріально-технічної бази, що ставить під сумнів їх можливості щодо дотримання технологічних вимог та рівня конкурентоспроможності на ринку.

На нашу думку, структурна схема комплексного інформаційно-комунікативного забезпечення інвестиційної діяльності сільськогосподарських підприємств в Україні має включати в себе чотири блоки, які представлені на рис. 1.

Для подолання процесів гальмування інвестиційної діяльності в якості сполучного елемента в забезпеченні інформації вважаємо доцільним створення системи інформаційно-консультаційних агентств, метою якого є формування ефективного механізму інформування зацікавлених осіб про стан інвестиційного потенціалу підприємств того чи іншого регіону країни; сприяння поліпшенню їх інвестиційного клімату; підвищення ефективності та конкурентоспроможності товаровиробників; організація обслуговування та інформаційна підтримка інвесторів; сприяння просуванню інвестиційних проектів, з огляду на що завданнями інформаційно-консультаційного агентства у процесі прискорення інвестиційного оновлення сільського господарства повинні стати:

— створення і підтримка бази різнопланових інвестиційних проектів за кожним з регіонів України, що враховують можливості їх впровадження на підприємствах різної форми власності та організаційно-правової форми господарювання в економіко-географічному аспекті;

Рис. 1. Структурна схема комплексного інформаційно-комунікативного забезпечення інвестиційної діяльності (розробка авторів)

– організація та обслуговування інформаційних терміналів, які представляють собою комп'ютери, встановлені в найбільш відвідуваних потенційними інвесторами місцях і пов'язані з комп'ютером в агентстві, на яких розміщена інформація про запропоновані інвестиційні проекти;

– надання консультаційної допомоги потенційним учасникам інвестиційного процесу, включаючи розробку методичних рекомендацій, що роз'яснюють його специфіку за кожним з регіонів України;

– збір інформації про інвесторів, особливості їх функціонування, проблеми та можливі вигоди від реалізації проектів, на основі чого формується рейтинг проектів та інвесторів;

– активне сприяння зближенню потенційних інвесторів з підприємствами через проведення спеціалізованих семінарів, виставок, конференцій, круглих столів та консультацій;

– виготовлення інформаційно-рекламної продукції з інформацією про інвестиційний потенціал регіонів та областей України – компакт-диски, буклети, листівки, довідники.

Разом з тим зазначені заходи повинні здійснюватись на основі підвищення інвестиційної активності суб'єктами підприємницької діяльності. Проте на даний час поки що відсутній єдиний підхід до визначення інвестиційної активності як поняття. Наведемо деякі з визначень.

Як зазначає Є.А. Казакевич, інвестиційна активність — це сукупність власних фінансових можливостей підприємства щодо залучення зовнішніх фінансових ресурсів [5]. На думку І.В. Гришиної, інвестиційна активність являє собою інтенсивність залучення інвестицій в основний капітал [6]. Я. Дерябіна вважає, що інвестиційна активність — це ступінь інтенсивності процесів інвестування в рамках регіону, що враховує ресурсні та реалізовані інвестиційні можливості регіональної економічної системи [7]. Соколов Д.В. зазначає, що інвестиційна активність — обсяг, темпи росту і ефективність використання інвестиційних ресурсів [8], що визначає інвестиційну активність з позиції ресурсних можливостей підприємства, швидкості економічних перетворень, ефективності використання фінансових ресурсів для покращення результатів діяльності суб'єкта.

З позиції характеристики кінцевого результату інвестиційного процесу визначає інвестиційну активність Бутиріна В.М. : інвестиційна активність — це позитивна динаміка зміни низки параметрів, що характеризують обсяги і структуру інвестицій, результати їх реалізації та джерела надходження у результаті економічних відносин [9, 50].

Заріпова Р.Н. визначає інвестиційну активність, як характеристику рівня інтенсивності інвестиційних процесів з урахуванням специфічних для регіону умов і чинників розвитку, що спрямована на виявлення і ефективний перерозподіл наявних у регіонах інвестиційних ресурсів як в просторі, так і в часі [11, с. 31].

На нашу думку, найвлучнішим серед визначень є думка Аніскіна Ю.П., який вважає, що інвестиційна активність — це залучення і реалізація позикового капіталу, прямих та портфельних інвестицій з метою підвищення економічного потенціалу і переведення підприємства на якісно новий рівень функціонування [10, с.33].

Узагальнення існуючих підходів щодо трактування сутності інвестиційної активності підприємства дозволило доповнити їх авторською позицією визначення інвестиційної активності саме сільськогосподарських підприємств з позиції впливу на неї інформаційно-комунікативного забезпечення. Отже, інвестиційна активність сільськогосподарських підприємств з позиції впливу інформаційно-комунікативного забезпечення — це ефективне, динамічне інвестування коштів не лише в основний капітал, а й в інші складові виробничих процесів, які підвищують прибутковість виробництва, зокрема: прогресивні технології, інновації, менеджмент, мотивацію праці та ін. за допомогою спектру використання новітніх інформаційних технологій.

Використання інформаційно-комунікативних технологій прискорює процес створення будь-якої кількості варіантів розвитку підприємства, проведення їх аналізу за фінансовими показниками, показниками ефективності інвестицій на усьому спектрі даних підсумкових таблиць, звітів користувача, деталізації й аналізу варіантів і за результатами цього, порівнюючи різні сценарії розвитку підприємства, вибрати ефективніший. Програми дозволяють розрахувати точку беззбитковості для продукції, яка випускається, оцінити прибутковість роботи підрозділів підприємства, що дає змогу вивести сільськогосподарське підприємство на якісно новий рівень розвитку, який характеризує інвестиційну активність.

У багатьох програмах, які входять до комплексу інформаційно-комунікативних технологій, використовуються модулі управління холдингом або компанією, з комплексом різних проектів і координацією процесу їх реалізації. Як правило, передбача-

ється контроль виконання проектів з одночасним порівнянням планових і фактичних показників.

Отже, покращення інвестиційної активності сільськогосподарських підприємств на території України можливе за рахунок якісного інформаційно-комунікативного забезпечення інвестиційної діяльності, що має велике значення і безпосередньо впливає на збільшення надходжень інвестицій в аграрний сектор економіки. Ідея створення інформаційно-консультативного агентства полягає в тому, щоб надати інвесторіві весь набір інформації про регіональний інвестиційний клімат, необхідний для прийняття рішення про початок роботи в регіоні на базі єдиної системи автоматизованих інформаційних ресурсів. Від цього виграють усі: інвестор як вітчизняний, так і іноземний, маючи на меті вдале вкладання власних коштів, отримує готовий інформаційний продукт, не стикаючись з проблемами, пов'язаними з пошуком, обробкою інформації при здійсненні інвестиційної діяльності в країні; підприємство, яке має можливість інформувати потенційних інвесторів про власні прибуткові проекти, які за допомогою вкладених інвестицій (коштів) будуть реалізовані, що в подальшому несе отримання прибутку та має позитивний економічний ефект для конкретного регіону так і для економіки країни в цілому.

1. *Косова Т.Д.* Організація і методика економічного аналізу: навч. посіб. / Т.Д. Косова, П.М. Сухарев, Л.О. Ващенко та ін. — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 528 с.;
2. *Тверезовська Н.Т.* Інформаційні технології в агрономії [текст]: навч. посіб. / Н. Т. Тверезовська, А.В. Нєлєпова. — К.: «Центр учбової літератури», 2013. — 282 с.;
3. *Сазонець О.М.* Інформаційні системи і технології в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю [текст]: навч. посіб. / О.М. Сазонець. — К.: «Центр учбової літератури», 2014. — 256 с.;
4. *Господарське право: підручник* / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайла, В.М. Пашкова. — Х.: Право, 2012. — 696 с.;
5. *Казакевич Е.А.* Формирование инвестиционного капитала в урбанизированном промышленном комплексе: методический аспект: автореф. канд. экон. наук / Новосибирск. — 2002. — 23 с.;
6. *Гришина И., Шахназаров А., Ройзман И.* Комплексная оценка инвестиционной привлекательности и инвестиционной активности российских регионов: методика определения и анализ взаимосвязей // *Инвестиции в России*. 2001. № 4. — С. 5-16.;
7. *Дерябина Я.* Сравнительный анализ подходов к оценке инвестиционной привлекательности и инвестиционной активности российских регионов / Я. Дерябина // *Инвестиции в России*. — 2003. — № 8. — С. 9-19.;
8. *Соколов Д.В.* Активизация инвестиционной деятельности инструментами региональной экономической политики: диссертация... кандидата экономических наук / Д. В. Соколов. — Москва: РГБ, 2003. — 223 с.;
9. *Бутиріна В.М.* Інвестиційна активність та проактивність в економіці міста / В.М. Бутиріна, Т.З. Чаргазія // *Ученые записки Таврического национального университета имени В.И. Вернадского. Серия «Экономика и управление»*. Том 25 (64). — 2012 г. — № 3. — С. 46-54.;
10. *Анискин Ю.П.* Управление инвестиционной активностью / Ю.П. Анискин, А.Ю. Бударов, А.Н. Попов, В.В. Привалов. — М.: ИКФ Омега-Л, 2002. — 272 с.;
11. *Зарипова Р.Н.* Инвестиционная активность в регионе: дис. ... канд. экон. наук: спец. 08.00.05 / Зарипова Раушания Насимовна. — Уфа, 2004. — 143 с.